

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învoială
Manuscrisele nu se înapoiază TELEFON Nr. 226.

O instituțiune economică însemnată.

— Iulie 1916.

I.

Statul, ca expresiunea cea mai înaltă a societății omenești a avut a se ocupa și la noi din momentul izbucnirii furiosului războiu european cu chestiunea economică financiară.

Pe acest teren au fost chemați cărmuitorii țării a desvolta o activitate nemai pomenită până acuma, fiind vorba de a asigura în rândul prim pentru armată toate izvoarele și mijloacele disponibile necesare pentru alimentare, apoi în al doilea rând a se îngriji ca populațiunea țării să nu sufere și să nu simtă toate mizeriile situațiunii provocate de războiu.

După mai multe experiențe serioase și la exemplul țărilor cu cari suntem în alianță, Austria, și Germania, s'a înființat și la noi, anul trecut „societatea acționară ungară de produse de războiu (Haditermény részvénytársaság—Kriegsprodukten Aktiengesellschaft) care a fost însărcinată cu asigurarea vieții economice a țării întregi.

Din incidentul încheierii unui an de existență, datorii suntem și noi a cunoaște cel puțin din presă această societate, care a ajuns azi a avea o influință nou plus ultra în toată țara și care a fost înființată în baza unei dispozițiuni a guvernului, începându-și activitatea de organizare la 1 Iulie 1915.

Știut este din toate timpurile că urmarea cea dintâi a unui războiu este scumpirea vieții, deci pentru statul care stă incins în luptă cea dintâi măsură la care trebuie să se gândească este asigurarea existenței armatei. Ungaria, stat agrar „par excellence“ nu a fost de bună seamă în aceeași situațiune ca aliatale noastre, fiindcă această țară considerată ca unul dintre grânarele Europei a avut deocamdată rezerve bogate și producțiuni mari în tot soiul de articoli de alimentare, atât pentru armată cât și pentru populațiunea țării. Astfel s'a întâmplat că la noi la început încă multă vreme tot traficul era liber ca și în timpuri normale; concurența era nelimitată, deci și

speculațiunea se făcea fără rezerve. Dar după ce războiul a luat proporțiuni neașteptate, statul a avut prevederea necesară de-a centraliza traficul, a pune capăt neajunsurilor cari începeau a se arăta în urma scumpetei crescânde și a luat dispozițiunea de-a înființa societatea acționară de produse de războiu.

Această instituțiune economică are azi în mână tot traficul de produse și de articoli de alimentare etc. necesari pentru armată în primul rând, apoi pentru populațiunea țării. Despre această societate se vorbește mult acuma din prilejul încheierii primului an de activitate, fiindcă la drept vorbind instituțiunea a' luat o dezvoltare neașteptată și și-a extins activitatea până în țările învecinate aliatale și neutrale din Balcani, după ce azi tot importul și exportul trece prin busola acestei societăți. Capitalul acționar este de 6'000,000 coroane, jumătate vărsat din partea statului iară restul proprietate privată. Această bancă cu un caracter social a hotărât în statutele ei fundamentale a plăti acționarilor numai 5% dividendă (anual 300,000 cor.) iară restul întreg al profitului rămâne la dispozițiunea guvernului pentru scopuri filantropice de războiu.

Care este chemarea acestei instituțiuni în fond, respective ce problemă are de rezolvit?

Am zis, că la începutul războiului în Ungaria tot traficul intern și extern era liber, fiindcă această țară ca stat agrar era provăzută din abundență cu tot felul de produse agricole și alimente necesare pentru armată.

Mai târziu, după ce războiul a luat proporțiuni și o durată mai lungă, s-a centralizat întrucâtva traficul fiind din partea guvernului autorizată și însărcinată banca ungară generală de credit (Magyar Általános Hitelbank, — Ungarische Allgemeine Kreditbank) a face cumpărări și rechișiționări mai mari de produse, prin ceea ce s-au adunat rezerve considerabile. Cu toate acestea concurența nu a fost înfrântă, speculațiunile nu s-au putut evita, deci „nolens volens“ prețurile se ridicau mereu, ast fei că în curând au început a se simți urmările scumpetei insuportabile

Atunci apoi guvernul a luat dispozițiunea de a centraliza tot traficul din țară — la fel cu Austria și Germania — înființând societatea despre care e vorba.

În sensul primei dispozițiuni a guvernului societatea a avut a asigura numai o fracțiune a traficului de cereale, fiind permis populațiunii neaprovizionate a-și procura pentru anul întreg cantitățile de bucate și de produse necesare prin cumpărare directă dela producenți.

Asemenea, municipiile, corporațiunile, întreprinderile industriale mai mari cât și marii consumenți au avut posibilitatea și permisiunea a-și acoperi prin cumpărări directe lipsurile pentru un an. — Societatea de produse de războiu din contră a avut atunci însărcinarea a asigura trebuințele, de sine înțelese considerabile, ale armatei cât și regularea și asigurarea exportului spre Austria și Germania în proporția contingentului de export fixat de guvern. Praxa a arătat însă nu peste mult că dispozițiunea aceasta nu ajunge scopul dorit, fiindcă deși guvernul a fixat prețuri maxime, acestea în urma ivirii mai multor negustori deveneau adeseori iluzorice, pe de altă parte însă evidența asupra cantităților de cereale disponibile, prin decentralizarea cumpărărilor se pierdea. — Guvernul deci a fost silit a centraliza cumpărarea întregă la societatea de produse de războiu.

Consiliul comunal din Cernăuți în Praga.

Din Praga se comunică ziarului „Neues Wiener Journal“: Consiliul comunal din Cernăuți aduce prin ziarele din Praga la cunoștința publicului, că, în urma unui ordin al ministrului de interne austriac, și-a transpus sediul în Praga, reluându-și activitatea în edificiul consiliului comunal din Praga. Totodată invită pe funcționarii refugiați ai orașului Cernăuți, precum și pe alți împiegați, mai departe pe institutorii orașului, ca să se anunțe sau să-și trimită adresa la Praga, în noul local de activitate al său.

Situațiunea politică și financiară a Rusiei.

Delegațiunea parlamentară rusă, care a vizitat Anglia, Franța și Italia, a expus nu de mult în fața Dumei rezultatul peregrinațiunilor ei. Cu această ocaziune șeful cadeților, cunoscutul om politic rus Miljukow, vorbind ca președinte și în numele delegațiunei a făcut declarații de o extremă importanță.

D-l Miljukow a arătat, că toate cererile Rusiei în țările aliatale s'au lovit de două dificultăți: lipsa de bani a Angliei și Franței și deci necesitatea unui împrumut în America și de pretențiunile Americiei de a impune Rusiei rezolvarea unor importante chestiuni naționale și anume a chestiunii poloneze și a celei evreiești.

Concluzia, la care ajunge Miljukow, este că Rusia nu mai poate fi ajutată bănește de aliații ei și că pentru a putea continua războiul, e nevoie să primească amestecul american în organizațiunea imperiului rus.

În ceea ce privește Polonia, chestiunea discutată în Duma rusă, nu mai are decât o importanță declamatorie, de oarece Polonia se bucură deja de o autonomie deplină sub administrațiunea germană, iar independența ei a fost anunțată de Cancelarul german ca o condiție a păcii europene. Rămâne deci, numai chestiunea evreiască, a cărei rezolvare, așa cum o cere America, sau o va primi Rusia, pentru a-și deschide un credit pe piața americană, sau o va respinge și atunci se va găsi în imposibilitate de-a continua războiul.

Pentru ca Rusia, Statul cel mai reacționar și mai bigot să primească rezolvarea chestiunii evreiești impusă în mod forțat de bancherii americani, trebuie ca gravitatea situației finanțelor rusești să întrecă orice închipuire.

O chestiune iarăși foarte importantă discutată de delegațiunea rusă în Dumă, este aceea a Jugo-slavilor.

Din discursul lui Miljukow se vede clar, că Rusia nu admite nici astăzi pretențiunile Italiei asupra Adriaticei răsăritene și că Rusia nu numai că ține să iasă direct la Constantinopol, dar vrea cu ori ce preț să se instaleze și la Adriatică prin Sârbi și Jugo-slavi.

În ce privește raporturile Rusiei cu Statele neutre, Miljukow nu poate acoperi puțină simpatie de care se bucură Quadrupla și în special Rusia în Danemarca, Olanda, Suedia și Grecia. Partea relativă la speranțele Rusiei în România și la viitorul pe care Rusia îl rezervă României, nu a fost reprodusă de ziarele rusești și acest fapt este destul de elocvent, pentru a se înțelege ceea ce a putut spune d. Miljukow despre România și viitorul ei. De altfel, Miljukow n'a făcut nici odată un secret din tendințele Rusiei de a ajunge la Constantinopol în urma acestui războiu și de

a transforma România într'un Stat vasal și tolerat.

Opozițiunea este turburată..

(—) În fine ceea-ce am prevăzut, s'a întâmplat... Partidul independent, partidul koșutismului sectar, s'a frânt în două. Asemeni unei cărămide, asupra căreia presionează forța metalului — partidul independent, cimentat cu energia unor conducători vanitoși și intoleranți, formidabil crescut în dogoreala evenimentelor — zace astăzi în bucăți.

Și ciudat, luptătorii de pe arenă se dau de-a tumba, își arată limba ca arlechinii neastâmpărați, și se învinuiesc reciproc că n-au păzit bine barba califului.

Apponyi, marele meșter al frazei, oratorul chilometric și visionarul utopist, arată spre figura rasă cu perdat a noului arhanghel Mihail:

— Iată-l pe contele Károlyi, faimosul ententist de odinioară, pacifistul convins de glorie efemere umaniste, și de astădată vrea să compromită unitatea sentimentelor, prin un protest moșaic și nespus de pretențios, prin denegarea colaborării sale cu contele Tisza.

Din camera sa tainică iese și contele Iuliu Andrassy, savantul de ocazie, politicianul doctrinar și smulge din mâinile lui Károlyi stindardul violet al păcei și constată:

— Politica independențistă nu are decât un singur țel: să secondeze politice guvernamentale.

Partidul independent este de mult în criză. Este de-obște știut că atât contele Károlyi, cât și amicii săi, au vrut să stavilească politica lui Tisza dela începutul războiului.

Contele feudal, bogat ca un Croesus nu în ale culturai, ci în pogoane de pământ, înainte cu câțiva ani avuse un ideal, a cărui analiză nu ni se permite. E destul să amintim că contele Károlyi la începutul războiului a putut primi în Franța un salvus conductus, pe baza căruia s-a putut întoarce țeară din patria lui Voltaire.

Contele Károlyi a încercat de-a tunci să-și valideze atitudinea politică. În parlament, firește n-a reușit, căci îi lipsea un partid puternic, care să-l urmeze. Contele Károlyi însă nu s-a dat cu totul tăcerii. Și astăzi, când opozițiunea ungară dorește un rol confidențial în politica externă a guvernului, suportând eventualitățile ei cu'n control serios — cum se face la toate opozițiunile parlamentare ale puterilor beligerante—contele Károlyi declară brusc că nu poartă consecințele purtării războiului.

Urmarea firească a acestei atitu-

Prisonierul.

„Departa de casă,
În țară streină,
În țară de stepe
Și fără lumină,
Un dor mă cuprinde,
Un dor mă omoară,
E dorul de casă,
De scumpa mea țară.“

„Ce face-acum mama?
Ea plânge'n pridvor,
Nădejdea ei toată
I-a fost în fecior,
Bolnavă, săracă,
I-am fost razim bun,
Dar ce vorbesc?... Poate
E'n groapă acum.“

„Ce fac acum codrii
Străbuni fără noi
Și unde sunt mândrii
Ciobani dela oi?
Ce cântec răsună
Pe malul tăcut,
Când Oltul deplânge
Norocul pierdut?“

„Voi mame'ntristate,
Neveste cernite,
Purtați astăzi jugul
Vieței trudite.
Povara de-acasă,

Durerea din foc
Pe umerii voștri
Stă, ce nenoroc!“

„Fetițe cu ochii
De dragoste dornici
V-au destrămat visul
Păgâni nestatornici,
Dar mângâie-vă legea
Cinstită de noi,
In raiu merg voinicii
Cari mor în război.“

Așa vorbia jalnic,
Cu suflet înfrânt
Un tinăr sihastru
Intins pe pământ,
Departa de casă
În țară streină
În țară de stepe
Și fără lumină.

Vasile Stoicanea.

Ștefan Luchian...

Și tu zaci în mormânt.

Dispare, tot dispare energia românească. Văzut-ați furtuna cum desprinde frunză după frunză de pe copac? Și covorul morței acopere strălucirile luminei și furtuna e tot mai tare.

Ni se răresc rândurile ca stejarii supt săcure.

Luchian... Poetul colorilor, visionarul penelului, pe pânza lui tremurâ suflului. Și fantezia neîmpăcată cu rostul unei vieți, strânsă în mreaja unui peisagiu, i-a fost proaspătă, fragedă ca rugăciunea unei fecioare.

Cunoștea atât de bine natura, doar o simțise...

Și simțământul lui resonant, miție și totuși foarte românesc, a fost sinteza artei lui Luchian. Nu era pictorul realității sigure și nu se cufunda în balta convenționalismului. Colorile îi erau: roșeața fragilor, argintul stelelor, aurul dimineții. În sborul cocorilor, în coliba țărănească, în fața palidă a unei prânțese — în realitate ca și în mit, peisagiul lui Luchian avea un colorit luminos, pe care nu-l găsești decât în petalele unei flori, pe aripile unei ciocârlii, ori pe bordul unei nave amăgite.

O, cât de artist a fost și cât de sincer!

Și nu se vâra în corolul tumultuosilor. Nu se ația în comitețe, nu dădea hang și nu se administra.

Tăcut întotdeauna, retras și mulțumit de lumea ce și-o clădi, era poetul adevărat al picturii moderne românești.

Și poate pentru că era atât de so-

litar, numele lui nu răsuna în multime cu ecou cunoscut.

Artistul adevărat nu dorește aplausul mulțimei și nici nu face temele, ca un clovn de circ. Artistul adevărat poartă ramură de măsline în mână și tristea lui Hristos în ochi. Și este mai fericit dacă poate șterge ochii înlăcrimați ai unui orfan, decât dacă i se oferă sărutarea mâinei de Regină. Artistul adevărat își plimbă conștiința pe cărările Nirvanei și nu dorește să fie expus în bazarul lumesc luminat de feinare albastre și lărmuit de sunetul tobei. Artistul adevărat este un „Eu“, în care se aglomerează „eu“-rile ieftine, care se nasc și mor pentru catastiful matriculei...

Luchian... El este astăzi al amintirii. Din suflul lui n-au rămas decât pânzele, pe care colbul le poate acoperi oricând.

Din suflul lui bogat n-a rămas decât un nume, un lanț de slove negre: Luchian.

Dacă i-aș putea trimete pe mormânt o cunună, i-aș lega-o din florile negre ale Ardealului. Flori negre pe mormântul, cu piatră albă... Și i-aș trimete plânsul văduvelor și al orfanilor să-l prohodească...

O, astăzi pictorul vremii este: Războiul.

Și negrăit de mare-i pânza, pe care se zugrăvește suferința. Și penelul este gladiă turbatului Marte și sângele este vopsea...

Ce să căutați voi, preți ai condeiului și ai penelului, în lumea asta? Fericit cel ce scapă din colivia uriașă a morței și ale cărui aripi suflate se pot desface în slavă.

Luchian, gândește-te la noi, cari am rămas pe pământ, tu, care strălucești în stelele nopții eterne.

Emil Isac.

Din București ni se scrie:

Joia trecută au fost înmormântate la cimitirul Belu din București rămășițele pământești ale pictorului Ștefan Luchian. Au luat parte la această tristă ceremonie un mare număr de pictori, artiști, literați, ziariști în frunte cu d. I. G. Duca ministrul instrucțiunii.

Din partea Societății „Tinerimea Artistică“ pictorul Stork a ținut o cuvântare arătând meritele defunctului. A vorbit apoi d. Ludovic Daș din partea societății „Scritorilor Români“, după care corpul neînsuflit al lui Luchian, a fost scoborat în mormânt.

În veci amintirea lui!

dini a lui Károlyi a fost disidența partidului independent. Contele Károlyi iese din partid, abdică de șefie și formează un bloc parlamentar, care foarte probabil, va încerca să îngreuneze situația lui Tisza, dar care până astăzi nu are aspecte de reușită, căci disidenții lui Károlyi sânt infimi ca număr și valoare...

Exodul lui Károlyi și soții ne-ar putea servi de bun prilej pentru o revenire asupra motivelor cari au determinat și determină încă atitudinea politică a partidului nostru național român dela izbucnirea războiului încoace. Am putea ușor demonstra că pornirile particulariste ale lui Károlyi și soții sunt cu totul neîndreptățite în comparație cu continuarea luptelor noastre politice legale și loiale, chiar și sub durată războiului.

Am crezut și credem însă că este în interesul bine înțeles al neamului nostru și totodată al patriei noastre ca să privim și mai departe dezvoltarea lucrurilor cu ochii spectatorului loial.

Sântem însă curioși, că cine va duce acum hangul, când în tarafii coaliției s-au spart țimbalele și arcușul e apucat de mâinile contelui Károlyi? Reuși-va clericalul dela Eberhardt să-și liniștească turma? Invinge-va frazeologia școlastică a contelui Andrássy? Ori prinde-va anatemele lui Károlyi în parlament și încinge-se-va noua horă de odinioară, care va sfârși cu izgonirea din parlament a opoziției?

Privim atenți, căci acum se va face proba puterii lui Tisza. Am dori neapăs, să vedem clară situația politică, care singură poate avea, o înfrăurire în conducerea politicii externe a țării noastre.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 18 Iulie.

Câmpul de operațiuni dela vest.

În partea nordică a frontului au fost respinse în numeroase locuri patrule dușmane, înaintea obstacolelor noastre. O patrulă a noastră a făcut prizonieri în un tranșeu englez la ost dela *Vermeles*: 1 ofițer, 4 sub-ofițeri și 11 soldați. De ambele părți ale lui *Somme* dușmanul a folosit ziua de eri pentru pregătire de artilerie. Atacuri puternice pe care le-a îndreptat seara și noaptea la *Posieres* și contra poziției la ost de acolo, la *Blaches, Maisonette, Varleux* și la *Soyecourt*, au fost în tot locul zădărnice, cu mari pierderi pentru dușman. În regiunea *Maas* a fost din când în când foc viu și s'au dat lupte mai mici cu granate de mână.

La ost și sud-ost.

Grupul mareșalului Hindenburg: Rușii și-au continuat eri la sud și la sud-ost dela *Riga* atacurile lor puternice, cari au eșuat sângeros înaintea pozițiilor noastre. Acolo unde au ajuns până la tranșeele noastre, ei au fost respinși prin contra-atacuri.

Grupul mareșalului principe de Bavaria Leopold: Nu s-a petrecut nici un eveniment mai important.

Grupul generalului Linsingen: Situația în general e neschimbată. Atacuri rusești la vest și la sud-vest dela *Luck* au fost ușor respinse.

Armata generalului Bothmer: Abstrăgând de lupte mici cari s'au dat înaintea teritorului din fața frontului, nu au obvenit evenimente mai însemnate.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nimic nou.

Spargerea bazei engleze. Comandantul submarinului comercial „Deutschland” a declarat — după informațiile ziarului „Newyork Herald” — că în câteva zile vor fi gata construite alte 12 submarine comerciale germane. Deasemenea Germania va folosi în curând o escadră de Zeppeline uriașe, cari vor face cu ușurință drumul până la America.

Consfătuiri importante germane.

Cancelarul imperiului german se sfătuiește cu șefii partidelor parlamentare.

Din Berlin se comunică cu data de 18 Iulie:

Cancelarul imperiului s'a consfățuit eri cu șefii partidelor. Deputații conservatori au fost reprezentați prin contele Westrup, conservatorii-liberali prin dep. Gamp, naționali-liberalii prin dep. Basserman, liberalii prin dep. Payer iar socialdemocrații prin dep. Scheidemann.

Cancelarul a expus în mod amănunțit situația politică, militară și economică a imperiului, după care a urmat un viu schimb de păreri, șefii de partide dezvoltându-și părerile.

Despre decursul acestor consfătuiri „Berliner Lokalanzeiger” dă următoarele amănunte:

Consfătuirile au durat până târziu după-amezi ținând aproximativ cinci ore. Cei prezenți s'au obligat a observa tăcere asupra celor dezbătute. Se știe numai atât, că cancelarul a spus timp mai îndelungat situația din punct de vedere politic, militar și economic, după care a atins și unele amănunte. În legătură cu expunerile cancelarului Bethmann-Holweg a urmat un schimb de păreri amănunțit, în decursul căruia șefii de partide și-au fixat punctul lor de vedere în chestiile abordate de cancelar.

Din cercurile opoziției ungare.

Un memorandum secret l opoziției. — Programul „partidului Károlyi”.

Noul partid al disidenților independenți de sub șefia contelui Károlyi și-a ținut alaltăeri la Budapesta adunarea de constituire. Cu acest prilej contele Bathányi a făcut istoricul unui memorandum secret, care a fost înaintat patru luni după izbucnirea războiului Maj. Sale Monarhului. Istoricul acestui memorandum este pe scurt următorul:

La trei luni după izbucnirea războiului mai mulți membri ai partidului independent și-au exprimat dorința de-a începe în cameră o acțiune pentru împlinirea postulatelor naționale maghiare. În urma unui compromis obvenit între conții Károlyi și Appony s'a abstat dela o acțiune în cameră, fiind considerată aceasta deocamdată de inoportună, în schimb însă s'a decis elaborarea și prezentarea unui memorandum M. Sale Monarhului. Acest memorandum a și fost elaborat de contele Appony și dep. Lovászy, fiind semnat de contele Károlyi și dus la Viena de însuși contele Appony pe la sfârșitul anului 1914.

În acest memorandum s'au cerut: armată independentă, în orice caz însă prefacerea armatei în armată maghiară apoi independență economică și vot universal egal și secret pentru popor.

Deoarece contele Károlyi n-a primit până acum nici un răspuns la acest memorandum, partidul lui Károlyi va aduce această chestie, tănuită până acum, pe tapet în sesiunea parlamentară din luna viitoare.

În ședința de constituire a disidenților, ținută sub presiunea contelui Károlyi, s'a stabilit în liniamente generale programul noului partid, care este în resumat următorul:

Partidul stă exclusiv pe baza uniunii personale. În ce privește actualul războiu partidul urmărește scopul ca acestuia să-i se pună capăt cât mai în grabă printr-o pace, care să garanteze interesele țării și integritatea ei teritorială. Cu prilejul încheierii păcii fiecare putere să fie obligată a primi hotărârile tribunalului internațional de arbitraj.

În ce privește chestia armatei preținde armată independentă națională maghiară.

Pe terenul politic intern partidul ține de absolut necesar introducerea cât mai grabnică a votului universal și secret. Mai departe teritoriul vamal independent, politică națională de proprietate etc.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria.

Contribuțiile sunt a se trimite președintelui „Uniunii” d-nei Maria B. Baiulescu Brașov.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 18 Iulie.

În nordul monarhiei.

În Bucovina și în regiunea la nord dela șeaua *Prislopului* ziua de eri a trecut fără vre-un eveniment mai de însemnătate. La *Zabie* și *Tatarow* Rușii au împins înapoi posturile noastre înaintate. Atacurile lor contra poziției noastre principale au eșuat cu mari pierderi pentru dușman. La nord dela *Radziwilow* și la sud-vest dela *Luck* încă au fost respinse ieșiri dușmane.

La granițele italiene.

În regiunea *Ortler* a fost respins un atac dușman contra șirului de munți *Thurwiesen*. Orașul *Riva*, frontul nostru dintre pasul *Borcola* și valea *Astach*, precum și părți singuratiche din *Dolomit* au stat sub foc mai violent de artilerie. Pe frontul din *Carintia* luptele de artilerie continuă în sectorul *Fella* și *Raibler*. *Malborghet* a fost bombardat peste noapte de către artileria italiană. În *Frattengraben*, la nord-vest dela *Pontebba*, s-a putut auzi seara un puternic șgomot de luptă; din partea noastră nu s-au aflat acolo trupe în luptă. Pe frontul dela *Isonzo*, și anume contra capului de pod dela *Görz*, artileria dușmană a dezvoltat o activitate mai vie.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic nou.

Generalul de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Brașov-Șcheiu. Colecta Domnișoarelor *Tani Saftu* și *Elena Prișcu* în sumă de 297 cor. 80 fil. făcând 106 membrii cu următoarele contribuiri anuale.

Câte 20 cor. Dr. Vasilie Saftu protopop, Maria Median.

Câte 12 cor. 40 fil. Tini Dr. Manoiu.

Câte 6 cor. Maria T. Cristan, Elena Furnică.

Câte 5 cor. Căp. Constantin A. Popovici.

Câte 2 cor. 40 fil. Elisabeta Micula, George Vătășan, Bălașa Vătășan, Ioan Prișcu paroch, Elena I. Prișcu, Leni Prișcu, Marioara Prișcu, Ioan C. Panțu, prof. Dr. C. Papuc, Reveica Găitan, D. Lupan, M. Neguș, Eufrosina Leucă, T. Brenciu cantor, Leni Neguș, Miți Baboie, Maria Popescu, Grigore Popescu, M. Murăroiu, P. Bădițoiu, V. Mircan, B. Mărginean, D. Roncea, Vița Tinți, Paraschiva Zamfir, Elena Răinoavean, Maria N. Bădițoiu, Sini Becha, Constanța Popescu, G. Căpățînă, M. Deju, Marioara Suciu, M. Ardelean, E. Purcărea, S. N. Căpățînă, Maria Villi, Reveica Eremie, Alfred Rhein, Elena Zamfir, Tini Lordache, Marioara G. Ciurcu, Stelina Stinghe, Paraschiva Ilescu, Elena Belindescu, Stelina Bungez, Ionită Bărbier, P. Ciglu dan, Ioan Socaciu prof., Elena Pittș, Victor Bucurar, Elena Brenciu, Ecaterina Furnică, Dorica Aron, Alexandrina Pulpaș, Ecaterina Enea, P. Bădițoiu, E. Muscalu, Ecaterina Mușlea, P. Breumann, S. Neguș, Zosim Butnariu, Elena Puiu, Valeria Bidu, Dumitru Bărbier, Tani Saftu, Eugeniu Saftu, Victoria Ghighiniță, Catina Maxim, Sorica Roncea, Elena Măzgărean, Paraschiva Pernea, Maria V. Oltean, Reveicuța Bărbier, Maria G. Bădițoiu, George Bădițoiu, Paraschiva Frunză, Mariana Borzea, Reveicuța Giuvălcă, Maria Milea, Elena Neguș, Tavi Pop, Dr. C. Lacea, Angela Dr. Lacea, Ruxanda Lacea, Sofia Dr. Ștefan, Aurica Teconția, Ecaterina Secăroiu, Maria Nistor, Paraschiva Stinghe, Elena N. Oltean, Ionel Baboie (pe anul 1916 taxa dublă).

Cu obligament a completa taxa anuală au dat deocamdată:

Câte 1 cor. 20 fil. Ștefan Popovici, Alexandru Constantinescu, M. Gămulea, M. Brânză.

Câte 1 cor.: Paraschiva Mănescu, Ioan Ardelean, V. Șelar.

Câte 60 fil.: Laurențiu Maximilian.

Câte 20 fil.: (cu obligament lunar) Paraschiva Cristian.

Colecta d-șoarei *Valeria Lupan* în sumă de 130 cor. făcând 53 membre cu următoarele contribuiri:

Câte 10 cor.: Ștefan Median.

Câte 5 cor.: Reveica Chicomban.

Câte 4 cor.: Maria N. Navrea.

Câte 2 cor. 40 fil.: Valeria Lupan,

Lucreția Lupan, Eugen Lupan, Aurelia Muntean, Maria Stinghe, Elena Moldovan, Silvia Benția, Tiți Bunea, Miți Lupan, Elvira Ștefa, Miți Pop, Emilia Cojocar, Elena Oancea, Maria B. Băncilă, Reveica I. Zărnoavean, Revei N. Oancea, Nicușor Oancea, Maria Bărbier, Marina Pulpaș, Constanța Popescu, Victoria Cioran, Valeria. Stoicovici, Victoria Badiu, Stelina Preșmerean, Victoria Neguș, Paraschiva Zavici, Vasile Lordache, Susana Demetriade, Nicolae Preuc, Miorica Savu, Eugenia Gămulea, Reveica G. Popovici, George Popovici, Paraschiva Măciucă, Eleonora Bobancu, Ița Furnică, Ioan Bărbier, Maria D. Roncea, Victoria D. Economu, Elena Micu, Vasilie Micu, Vasilică Micu, George V. Micu, Iancu Roncea.

Câte 1 cor. 20 fil.: Bianca Stanger, Cornel Florea, Sultana Bidu.

Câte 1 cor.: Dumitru Ardelean.

Câte 20 fil.: (cu obligament lunar) Elena Voina, Elena Stinghe.

Se chitează cu cea mai adâncă mulțămită, ce o adresăm atât generoșilor contribuitoari și susținători a-i Orfelinatului, precum și zeloaselor colectante:

D-șoarele *Tani Saftu*, *Elena Prișcu* și *Valeria Lupan*, care sunt numite *membre binefăcătoare*.

În numele Uniunii Femeilor Române din Ungaria.

Maria B. Baiulescu președintă.

ȘTIRI.

— 19 Iulie n. 1916.

Deputați congresuali. În cercul electoral al Oraviței (dieceza Caransebeș) a fost ales deputat din cler pentru congresul național-bisericesc P. C. Sa, Protosinelul *Dr. Iosif Olariu*, director seminarial în Caransebeș, iar în arhidieceză, deputat congresual ad hoc, pentru congresul electoral protopresbiterul *Petru Popoviciu* în cercul Abrud-Câmpeni.

Pentru fondul ziaristilor dăruiesc din prilejul logodnei lor d-l *Romul Moldovan*, absolvent de teologie Blaj și d-șoara *Elena Crișianu* 10 cor. D-l *Aurel Pop*, preot gr. cat. Felsözsuk dăruiește 2 cor. Mulțumim.

Pentru Orfelinate. Cetim în „Mișcarea” din Iași: Cercetașii legiunei „Vasile Lupu” din Iași, dorind a contribui și ei la fondurile orfelinelor române de peste munți, așa de necesare în vitregia vremurilor de azi, au colectat între ei, între instructori, comandanți și profesorii lor sumele ce urmează: 270 l. 80 b. din partea „liceului militar” înaintați biroului de d. Colonel Er. Broșteanu. 80 l. 00 b. din partea centuriei VI (Gimnazium Ștefan cel Mare) înaintați biroului prin d. Prof. C. Sporea. 30 l. 75 b. din partea centuriei III (Seminarul pedagogic) înaintați biroului prin d. Prof. M. Ionescu. La aceste sume a contribuit și Asociația cercetașilor locali cu 100 lei.

În ședința de la 21 Iunie a. c., biroul a repartizat astfel sumele încasate: Pentru orfelinatul din Sibiu 181 l. 55 b. Pentru Orfelinatul din Arad (?) 150 lei, pentru Orfelinatul din Suceava 150 lei înaintați dlui Eusebiu Pașcanu, directorul școlii comerciale superioare din București.

Incendii din pădurile grecești. Ziarul „Temps” primește din Atena știrea că numărul victimelor omenești în incendii pădurilor din Tatoi (Attica) se urcă la 323 morți. După telegramele de eri sosite din Atena incendiul se estinde. Un nou incendiu s'a iscat în pădurea dela Kinetta, un alt incendiu s'a iscat în pădurea dela Vila pe Kitteron care a fost complet nimicită. Pagubele se urcă până acum la vre-o 30 milioane.

Cruzimile soldaților sârbi. Pe baza știrilor sosite de pe câmpul de luptă din Galiția s'a stabilit, că Sârbi, cari se luptă în armata rusească, au comis cruzimi cu deosebire față de răniții și prizonierii austro-ungari.

Incendiu în cartierul general italian. „Secolo” anunță, că în noaptea de 15 Iulie s'a iscat un incendiu în apropierea cucerii regelui Italiei din cartierul general. Regele a condus în persoană lucrările pentru stingerea focului, care a distrus un edificiu și mai multe grajduri.

3000 ziare sistate în Germania. După informațiile oficiului postal al imperiului german în anul acesta au încetat de a mai apare în Germania încă 1255 ziare și reviste.

Astfel dela izbucnirea războiului și-au sistat apariția cu totul în Germania 3000 ziare și reviste.

Restrângerea consumării de carne și untură. Din Viena se anunță: Un ordin ministerial care intră în vigoare în 25 Iulie și se referă la restrângerea consumării de carne și untură, estinde opreliștea consumării de carne în așa numitele zile fără carne, — al căror număr rămâne neschimbat, — și asupra tuturor părților consumabile de vită, vițel, oaie, capră, cal, iepure de casă, gripate și vânat, apoi asupra conservelor de carne și a cârnii afumate, înțelegând aici șunca și, cu oarecare excepții, și articlii de cârnărie. Consumarea de carne în zilele oprite e interzisă și în gospodăriile private sub pedeapsă. Untura, osăna, supă și acel soi de cârnat care se prepară numai cu sânge sau cu folosirea unor calități mai ieftine a părților interne, nu cad sub opreliște. În restaurante, în locuri unde se servesc mâncări, se pot servi în timpul mesei mâncări de carne pregătite numai din două soiuri de carne. Sunt interzise toate mâncările prăjite în untură sau oleu, toate soiurile pregătite cu oleu, cartofii prăjiți în untură sau unt, precum și mâncările preparate cu unt crud sau topit. În general Sâmbăta e interzisă în locurile din urmă folosirea unturii la pregătirea mâncării de carne, de pește sau prăjituri. Unei persoane i-se poate da la o masă numai o mâncare cu carne. Lista mâncărilor din ziua aceea, împreună cu prețurile lor, trebuie afișată în stradă în un loc unde să poată fi cetită. Pregătirea de conserve de carne peste tot e interzisă în scopul alimentării populației civile. Autoritățile au fost impunerice, ca pregătirea cârnaților să fie restrânsă numai la oare-cari soiuri.

Compotul de nucii verzi e interzis în Germania, conform unei noi ordinațiuni, în care se spune, că compotul acesta nu este decât o delicatessă, pe când nucile deplin dezvoltate au un conținut de oleu.

Caut un econom și o bucătăreasă pentru internatul școlilor medii gr. or. române din Brașov. Aș preferi o păreche harnică: bărbatul econom, iar nevasta bucătăreasă. Reflecții se vor adresa profesorului Ioan Petrovici (Brașov, Str. Prundului 39.)

Anunț. În farmacia mea e vacant postul de aspirant (practicant). Reflecții (pot fi și dșoare) cu maturitate gimnazială să se prezenteze în persoană pentru informații etc. — Caut și un Magistru pentru substituire pe câteva săptămâni. *Dumitru Bănciu*, farmacist Săliște.

Poșta adminis rațiunii. G. Marița în Felsövidra Abonamentul d-tale e achitat până 22 Iulie n.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Publicațiune.

Eforia școlilor centrale gr. or. române din Brașov arăndează pe timp de șase ani, începând din toamna anului curent:

a) Stupina școlilor așa numită „Cristurianu”. aflătoare pe hotarul Brașovului, în mărime de circa 19 jug. 972 st., pe care se află case, grajduri și șură în stare bună.

b) 13 jug. pământ de arătură comasat imediat în fața Stupinei sus amintite.

c) Parcela de pământ Nr. 6712 în estenziune de 1 jug. 546 st. aflătoare în apropierea casarmei de honvezți, care parcelă se poate folosi și ca loc de magazin.

d) Parcela Nr. 8840 lângă gara mare în estenziune de 1268 st. Arândarea se face pe bază de oferte în scris, cari vor avea să conțină vadiu de 10% dela suma oferită și declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiunile de licitare și se supune lor. Terminul ultim pentru prezentarea ofertei este: 15/28 Iulie 1916. Condițiunile de arendare se pot vedea în cancelaria Eforiei școlare.

Brașov, în 30 Iunie 1916. Eforia școlilor centrale gr. or. române din Brașov.